

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 25Co/21/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8723201277
Dátum vydania rozhodnutia: 05. 09. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Marian Hoffmann, PhD.
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2023:8723201277.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Mariana Hoffmanna, PhD. a členov senátu JUDr. Jana Burešová a JUDr. Eduard Valenčin v právnej veci navrhovateľiek: 1/ A. B. C., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom: D. XXX, XXX XX D., občan SR, 2/ E. F., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom: G. XXX, XXX XX H., občan SR, 3/ I. J., nar. X.XX.XXXX, trvale bytom: G. XXX/X, XXX XX K., občan SR, právne zastúpených: JUDr. Iveta Rajtáková, advokátka, Štúrova 20, 040 01 Košice, IČO: 35514892, proti odporcom: 1/ L. M., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom: G. XXX, XXX XX H., toho času: Ústav na výkon väzby Prešov, Ulica kpt. Nálepku 1, 081 13 Prešov, občan SR, 2/ N. M., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom: G. XXX, XXX XX H., občan SR, právne zastúpených: Hudzík & Partners, s.r.o., so sídlom Mnoheľova 830/15, 058 01 Poprad, IČO: 47 251 654, o nariadení zabezpečovacieho opatrenia s príslušenstvom, o odvolaní odporcov proti uzneseniu Okresného súdu Poprad č.k. 9C/4/2023-64 zo dňa 22.3.2023, taktó

rozhodol:

I. Potvrdzuje uznesenie.

II. Navrhovateľkám v I/ až III/ rade priznáva voči odporcom v I/ a II/ rade zodpovedajúcim spoločne a nerozdielne nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu. O výške nároku bude rozhodnuté samostatným uznesením, ktoré vydá vyšší súdny úradník po právoplatnosti tohto uznesenia.

odôvodnenie:

1. Napadnutým uznesením súd prvej inštancie rozhodol dňa 22. marca 2023 pod č.k. 9C/4/2023-64 tak, že zriadil záložné právo na nehnuteľnosti v bezpodielovom spoluvlastníctve žalovaných, zapísané v katastri nehnuteľností na LV č. XXX, pre k. ú. H., obec Hôrka, okres K., ako: byt č. 4, nachádzajúci sa na 1. poschodí obytného domu, súp. č. XXX, stojaceho na parcele reg. „C“ č. XXX, v celosti; spoluvlastnícky podiel 1 na spoločných častiach a spoločných zariadeniach domu a na príslušenstve obytného domu, súp. č. XXX, stojaceho na parcele reg. „C“ č. XXX; spoluvlastnícky podiel 1 k pozemku – parcele reg. „C“ č. 996, zastavaná plocha a nádvorie vo výmere 231 m², na zabezpečenie pohľadávky navrhovateľky 1/ na náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 45.000,- eur a škody na zdraví z titulu sťaženia spoločenského uplatnenia, vyčíslenú J. M. G., znalkyňou v odbore Zdravotníctvo a farmácia, odvetví Psychiatria, vo výške 29.458,- eur; navrhovateľky 2/ na náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 25.000,- eur a škody na zdraví z titulu sťaženia spoločenského uplatnenia, vyčíslenú J. M. G., znalkyňou v odbore Zdravotníctvo a farmácia, odvetví Psychiatria, vo výške 29.458,- eur; navrhovateľky 3/ na náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 25.000,- eur a škody na zdraví z titulu sťaženia spoločenského uplatnenia, vyčíslenú J. M. G., znalkyňou v odbore Zdravotníctvo a farmácia, odvetví Psychiatria, vo výške 29.458,- eur. Pod výrokom II. priznal navrhovateľom voči odporcovi 1/ právo na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. O výške náhrady trov konania bude rozhodnuté po právoplatnosti tohto rozhodnutia samostatným uznesením. Výrok III. navrhovateľom nepriznal voči odporkyni 2/ právo na náhradu trov konania.

2. Z odôvodnenia tohto uznesenia vyplýva, že súd rozhodol o zriadení tohto zabezpečovacieho opatrenia s poukazom na to, že poškodené si uplatnili v adhéznom konaní v rámci trestného konania náhradu škody v súvislosti s ujmov, ktorá im vznikla, a to:

A. B. C.: nemajetková ujma za zásah do osobných práv, ľudskej dôstojnosti a súkromia v výške 45.000,- eur a škodu z titulu sťaženia spoločenského uplatnenia v súlade s výsluchom znalkyne J. G. zo dňa 21.0.2022, kde bodovo ohodnotila sťaženie spoločenského uplatnenia vo výške 1300 bodov, a to v sume 29.458,- eur;

E. F.: nemajetková ujma za zásah do osobných práv, ľudskej dôstojnosti a súkromia vo výške 25.000,- eur a škodu z titulu sťaženia spoločenského uplatnenia v súlade s výsluchom znalkyne J. G. zo dňa 21.4.2022, kde bodovo ohodnotila sťaženie spoločenského uplatnenia vo výške 1300 bodov, a to v sume 29.458,- eur;

I. J.: nemajetková ujma za zásah do osobných práv, ľudskej dôstojnosti a súkromia vo výške 25.000,- eur a škodu z titulu sťaženia spoločenského uplatnenia v súlade s výsluchom znalkyne J. G. zo dňa 21.4.2022, kde bodovo ohodnotila sťaženie spoločenského uplatnenia vo výške 1300 bodov, a to v sume 29.458,- eur.

3. Podľa zápisnice o výsluchu znalca J. M. G. zo dňa 21.4.2022, znalec okrem iného uviedol, že u poškodených je bodové hodnotenie sťaženia spoločenského uplatnenia položkou č. 255 - vážne duševné poruchy vzniknuté pôsobením otrasných zážitkov alebo iných nepriaznivých psychologických činiteľov a tiesnivých situácií (overené príslušným psychiatrickým pracoviskom) hodnotou bodov 1300. Sťaženie spoločenského uplatnenia u vyššie uvedených poškodených spočíva v obmedzení spoločenského života, s nepriaznivou a neistou prognózou. Majú preukázateľne nepriaznivý vplyv na uplatnenie poškodených v osobnom živote. Sťaženie spoločenského uplatnenia je v príčinnej súvislosti so vzniknutou traumou sexuálnym obťažovaním od detského veku.

4. Navrhovateľky sa ako veritelia (potenciálni oprávnení v exekučnom konaní) zabezpečovacím opatrením domáhajú ochrany zabezpečenia svojich peňažných pohľadávok. Zabezpečovacia funkcia tohto inštitútu je substancovaná v § 343 ods. 3 CSP, čím dochádza k dôslednej diferenciacii procesného zabezpečenia a výkonu tohto procesného zabezpečovacieho inštitútu.

5. Navrhovateľky preukázali dôvodnosť a trvanie nároku, pokiaľ ide o naliehavosť potreby dočasnej úpravy pomerov strán navrhovaným zabezpečovacím opatrením, osvedčili ohrozenie svojho práva (vzhľadom na výšku uplatnených pohľadávok, skutočnosť že jediným majetkom odporcu 1/ sú predmetné nehnuteľnosti, tvoriace súčasť bezpodielového spoluvlastníctva manželov – odporcu 1/ a 2/ a skutočnosť, že nárok na náhradu škody uplatnili v citovanej trestnej veci aj ďalšie poškodené). Zabezpečovacie opatrenie je jediným efektívnym prostriedkom dočasnej ochrany súdom na zabezpečenie peňažnej pohľadávky navrhovateľov zriadením záložného práva.

6. Navrhovateľky osvedčili, že ako poškodené návrh na náhradu škody v trestnom konaní uplatnili najneskoršie do skončenia vyšetrovania a z návrhu je zjavné, z akých dôvodov a v akej výške sa nárok na náhradu škody uplatňuje.

7. Pokiaľ má zabezpečovacie opatrenie riešiť nalievavú potrebu úpravy pomerov strán, a ak má byť nariadenie predmetného zabezpečovacieho opatrenia aj účinné a vykonateľné je v tejto situácii dôvodné a nevyhnutné vyhovieť návrhu aj vo vzťahu k odporcyni 2/.

8. Dôvodná obava z ohrozenia exekúcie pre vymozenie pohľadávky navrhovateľov je daná a podmienka pre nariadenie zabezpečovacieho opatrenia je v zmysle § 343 ods. 1 CSP splnená. Súd sa stotožnil so skutkovými i právnymi dôvodmi návrhu, pričom pri rozhodovaní prijal záver, že navrhovateľky osvedčili danosť práva (nároku) a návrhu na zriadenie zabezpečovacieho opatrenia, preto v celom rozsahu vyhovel.

9. Nakoľko súd nariadil zabezpečovacie opatrenie po začatí konania (navrhovateľky ako poškodené si uplatnili náhradu škody v trestnom konaní) vo výroku uznesenia nerozhodoval o uložení povinnosti navrhovateľiek podať v určitej lehote žalobu vo veci samej.

10. Súd dodal, že zabezpečovacím opatrením upravuje pomery strán, pričom je povinný poskytnúť ochranu tomu, kto sa jeho zriadenia domáha, ale v rámci ústavných pravidiel tiež tomu, proti komu návrh smeruje. Povaha inštitútu záložného práva zodpovedá v tomto prípade zachovaniu tejto rovnováhy.

11. Pokiaľ ide o náhradu trov konania, súd priznal úspešným navrhovateľkám voči odporcovi 1/ právo na náhradu trov konania v rozsahu 100 % (výrok II.) a vo vzťahu odporkyňi 2/ náhradu trov konania nepriznal, nakoľko existujú dôvody osobitného zreteľa spočívajúce v osobitnom postavení odporkyne 2/, ktorá je len stranou konania o návrhu na zriadenie zabezpečovacieho opatrenia (nie konania vo veci samej) z titulu bezpodielového spoluvlastníctva manželov k predmetným nehnuteľnostiam.

12. Proti tomuto uzneseniu podali odvolanie odporcovia v 1/ a 2/ rade prostredníctvom svojho právneho zástupcu. V odvolaní uviedli, že vznášajú námietku premlčania voči uplatneným nárokom. Navrhovateľky podali dňa 21.10.2021 trestné oznámenie a na základe tohto trestného oznámenia sa vedie súdne konanie na Okresnom súde v Prešove, ako to je uvedené v návrhu.

13. Je potrebné povedať, že súd v adhéznom konaní pri uplatnenom nároku na náhradu škody postupuje podľa ustanovení Občianskeho zákonníka (práva hmotného a nie procesného). Teda aj podľa ustanovení o premlčaní podľa §§ 100 a nasl. Občianskeho zákonníka.

14. Podanie trestného oznámenia s riadnym uplatnením nároku na náhradu škody na zdraví a na náhradu nemajetkovej ujmy znamená len toľko, že bez premlčania sa počas trestného konania zastaví, neplynie podľa § 112 Občianskeho zákonníka.

15. Z uvedeného dôvodu je potrebné uviesť, že podaním trestného oznámenia nezačína nová premlčacia doba na uplatnenie nároku.

16. Podľa Občianskeho zákonníka, odbornej literatúry, ako aj judikatúry vo vzťahu k vedomosti poškodeného (navrhovateľov) o osobe škodcu (odporcu v 1/ rade) sa vychádza z predpokladu, že od osoby, ktorá vie o vzniku škody, možno požadovať, aby uplatnila nárok na súde, len čo má k dispozícii také informácie o okolnostiach vzniku škody, v ktorých svetle zodpovednosť určitej konkrétnej osoby javí sa ako dostatočne pravdepodobná.

17. Je potrebné uviesť, že na osobu L. M. je potrebné za daného stavu uplatňovať zásadu prezumpcie nevinu.

18. Ak teda navrhovateľka v 1/ rade vedela, kto sa voči nej dopúšťa údajného protiprávneho konania v rokoch 1997 až 2006, mohla si náhradu škody na zdraví uplatniť v dvojročnej subjektívnej lehote, teda do 18.11.2008 a nemajetkovú ujmu v trojročnej lehote najneskôr do 18.11.2011. Navrhovateľka si údajne spôsobenú škodu uplatnila až v roku 2021.

19. V prípade, že by odporca v 1/ rade bol súdom oznaný za vinného, neplatí, že až týmto rozhodnutím sa poškodená dozvedela, že kto za škodu zodpovedá. Deň právoplatnosti rozhodnutia závisí od procesných okolností, ktoré nastali v priebehu konania a priamo nesúvisia s vedomosťou poškodeného o škode a škodcovi (napr. NS ČR 25Cdo/2272/2011).

20. Podľa rozsudku NS SR 1Cdo/82/2009 (R 16/2014) poškodený sa dozvie o tom, kto za škodu zodpovedá v okamihu preukázateľného získania informácie o skutkových okolnostiach, na základe ktorých si môže urobiť dostatočný úsudok o tom, ktorá konkrétna fyzická osoba alebo právnická osoba za škodu zodpovedá.

21. V uvedenom okamihu nemusí byť daná nespochybniteľná istota poškodeného o zodpovednostnom subjekte a o jeho zodpovednosti.

22. Rovnako aj pri navrhovateľke v 2/ rade majú odporcovia za to, že ako náhrada nemajetkovej ujmy, tak aj náhrada za škodu za ublíženie na zdraví je premlčaná, nakoľko tieto si mohla navrhovateľka v 2/ rade uplatniť najneskôr do 14.4.2020 v prípade škody na zdraví a najneskôr do 14.4.2021 v prípade nemajetkovej ujmy.

23. Rovnaké platí aj vo vzťahu k navrhovateľke v 3/ rade, kde rovnako vznášajú námietku premlčania, preto v jej prípade subjektívna doba na náhradu škody uplynula najneskôr 8.11.2021 a pri nemajetkovej ujme najneskôr do 8.11.2022.

24. Odporcovia majú za to, že u poškodených je akýkoľvek nárok premlčaný, a teda navrhovateľky neosvedčili dôvodnosť trvania uplatňovaného peňažného nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana.

25. Keďže táto dôvodnosť nie je osvedčená, chýba jeden zo základných predpokladov na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia.

26. Odporcovia ďalej uvádzajú, že v prípade, že si navrhovateľky uplatnili svoj údajný nárok v trestnom konaní, nie je možné, aby prípadné nároky navrhovateľiek boli zabezpečované prostriedkami súkromného práva.

27. Na základe vyššie uvedených skutočností navrhli odvolaciemu súdu, aby napadnuté uznesenie Okresného súdu Poprad sp.zn. 9C/4/2023 zrušil a návrh na nariadenie zabezpečovacieho (odporcovia nesprávne uvádzajú neodkladného) opatrenia zamietol. Zároveň priznal odporcom náhradu trov konania.

28. K podanému odvolaniu sa vyjadrili navrhovateľky prostredníctvom svojej právnej zástupkyne, kde uviedli, že navrhujú rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdiť ako vecne správne, a priznať im proti odporcom plnú náhradu trov odvolacieho konania.

29. Ako vyplýva z odvolania odporcov, títo založili svoje odvolanie na dvoch námietkach.

30. Prvou z námietok, je námietka premlčania nárokov navrhovateľiek, ktorým sa ma poskytnúť nariadením zabezpečovacieho opatrenia ochrana. Druhá z námietok sa zakladá na názore odporcov, že v prípade, že si navrhovateľky uplatnili svoje nároky v trestnom konaní, nie je možné, pre ich zabezpečenie, použiť inštitúty, upravené v súkromnom práve, a to prostriedky, ktoré upravuje Civilný sporový poriadok.

31. Ani jedna z týchto námietok nie je dôvodná.

32. Vo vzťahu k námietke premlčania, odporcovia argumentujú tým, že A. B. C. si mohla náhradu škody na zdraví, vychádzajúc z toho, že sa voči nej odporca v 1/ rade dopúšťa protiprávneho konania (v rokoch 1997 až 2006) v dvojročnej subjektívnej lehote, teda do 18.11.2008 a nemajetkovú ujmu v trojročnej lehote, najneskôr do 18.11.2021, pričom si táto, údajne spôsobenú škodu, uplatnila až v roku 2021.

33. Vo vzťahu k navrhovateľke v 2/ rade, sú odporcovia toho názoru, že si náhradu škody na zdraví mohla uplatniť najneskôr do 14.4.2020, a v prípade škody na zdraví najneskôr do 14.4.2021.

34. Vo vzťahu k navrhovateľke v 3/ rade, podľa názoru odporcov, subjektívna doba na náhradu škody na zdraví, uplynula najneskôr 8.11.2021, a pri nemajetkovej ujme, najneskôr 8.11.2022.

35. Na podporu svojej argumentácie poukazovali navrhovateľky aj na rozsudok Najvyššieho súdu SR, zverejnený v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. R 16/2024, ďalej rozsudok 7Cdo/301/2021 z 24.8.2022 a rozsudok Najvyššieho súdu SR 7Cdo/226/2016 zo dňa 13.12.2017 a 7Cdo/507/2014 z 28.4.2015, ako aj na uznesenie Ústavného súdu SR IV.ÚS 307/2020 z 23.6.2020, ktoré bolo zverejnené v Zbierke nálezov uznesení Ústavného súdu SR pod č. 68/2020.

36. Z doposiaľ uvedeného vyplývajú dve skutočnosti, pre posúdenie odvolacej námietky odporcov, spočívajúcej v údajnom premlčaní nároku navrhovateľiek, ktorému má byť nariadeným zabezpečovacím opatrením poskytnutá ochrana, zásadné skutočnosti.

37. Prvou z nich, je skutočnosť, že námietka premlčania môže byť, so zreteľom na všetky okolnosti veci, v ktorej sa táto námietka vzniesla, posúdená, ako výkon práv a povinností, vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov, ktorý je v rozpore s dobrými mravmi, a preto súd na takúto námietku neprihliadne.

38. Druhou okolnosťou je tá, že posudzovanie dôvodnosti námietky premlčania, ako aj jej súladu s dobrými mravmi, je úlohou konania vo veci samej, a nie konania o zabezpečovacom opatrení.

39. Aj keď druhá z okolností vylučuje možnosť, že by sa odporcovia mohli úspešne brániť v konaní o nariadenie neodkladného opatrenia námietkou premlčania, navrhovateľky považujú za nevyhnutné, už na tomto mieste poukázať na to, že námietka premlčania, vznesená odporcami, je v nespochybniteľnom rozpore s dobrými mravmi.

40. Ako je zrejmé z návrhu na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia, navrhovateľky navrhli jeho nariadenie z dôvodu, že by ich nároky na náhradu škody a náhradu nemajetkovej ujmy, voči odporcovi v 1/ rade, resp. ich exekúcia, mohla byť ohrozená.

41. Ako vyplýva zo samotného návrhu na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia a jeho príloh, na odporcu v 1/ rade bola podaná obžaloba, okrem iného, pre obzvlášť závažný zločin sexuálneho zneužívania, podľa ust. § 201 ods. 1, ods. 2 písm. a), písm. b), ods. 3 Trestného zákona, ktorého sa dopustil skutkami, uvedenými v obžalobe, a ktoré sú uvedené aj v návrhu na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia, voči všetkým trom navrhovateľkám.

42. Trestný čin, podľa ust. § 201 Trestného zákona, je v Trestnom zákone zaradený v Druhej hlave osobitnej časti, jej Druhom diele, nazvanom Trestné činy proti ľudskej dôstojnosti. Je všeobecne známou skutočnosťou, že obeť sexuálneho zneužívania, vzhľadom na osobitný charakter tohto trestného činu, a jeho špecifický a veľmi negatívny vplyv na psychiku obetí, sa veľmi ťažko so skúsenosťou sexuálneho zneužívania vyrovnávajú, s čím súvisí aj to, že k tomu, že sa stali obeťami takéhoto trestného činu, sa alebo vôbec nepriznávajú, alebo priznávajú, s veľkým časovým odstupom.

43. Takéto špecifické postavenie obetí sexuálneho zneužívania vyplýva, okrem iného, aj z ust. § 2 ods. 1 písm. c) bod 4 zákona č. 274/2017 Z. z. o obetiach trestných činov, podľa ktorého je obzvlášť zraniteľnou obeťou, okrem iného, aj obeť niektorého z trestných činov proti ľudskej dôstojnosti.

44. Osobitnému charakteru trestného činu sexuálneho zneužívania a jeho následkov na psychiku jeho obetí, zodpovedajú aj osobitné ustanovenia Trestného poriadku, ktorých úlohou je ochrana obetí sexuálneho zneužívania, ako zvlášť zraniteľných obetí. Príkladom je možné uviesť ust. § 134 ods. 4 Trestného poriadku, ktoré zabezpečuje ochranu takýchto obetí pred opakovaným vypočúvaním v trestnom konaní.

45. Je teda zrejmé, že navrhovateľky, ako osobitne zraniteľné obeť trestného činu – sexuálneho zneužívania, za ktorý bola na odporcu v 1/ rade podaná obžaloba, uplatnili svoje nároky voči odporcovi v 1/ rade, v situácii, kedy im to ich psychický stav, nezvratne poznačený konaním odporcu v 1/ rade, umožňoval.

46. Navrhovateľky považovali za potrebné vyjadriť sa už na tomto mieste, aspoň v skrátanom rozsahu k vznesenej námietke premlčania, bez ohľadu na to, že, ako to vyplýva z vyššie citovaného uznesenia ústavného súdu, otázka premlčania nie je otázkou významnou pre rozhodnutie o návrhu na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia.

47. Pre nariadenie zabezpečovacieho opatrenia je podstatné osvedčenie nároku a nebezpečenstvo, že exekúcia, v prípade, že im bude nárok priznaný v súdnom konaní, bude ohrozená.

48. Obidve tieto podmienky navrhovateľky splnili. Nemožnosť nariadenia zabezpečovacieho opatrenia pre zabezpečenie nároku na náhradu škody, uplatneného v trestnom konaní.

49. Pokiaľ ide o druhú z námietok, ktorou je údajná nemožnosť nariadiť, na zabezpečenie nároku uplatneného poškodeným v trestnom konaní, zabezpečovacie opatrenie, podľa Civilného sporového poriadku, nie je zrejmé, z čoho odporcovia tento svoj názor vyvodzujú, keďže na jeho podporu neuvádzajú žiadny argument.

50. Ďalej poukázali na nález Ústavného súdu SR pod sp.zn. II.ÚS 655/2013 z 18.6.2014, podľa ktorého uplatnenie nároku na náhradu škody v trestnom konaní spôsobuje prekážku litispendencie pre uplatnenie tej istej škody v občianskom súdnom konaní. Ďalej poukázali aj na uznesenie Ústavného

súdu SR pod sp.zn. I.ÚS 481/2017 z 26.11.2019, ako aj rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva G. a G. proti Slovensku (sťažnosť č. 56195/00 zo dňa 5.7.).

51. Nie je teda zrejmé, z akého dôvodu by takémuto nároku, ktorý je svojou povahou bez akýchkoľvek pochybností, občianskoprávnym nárokom, mala byť odopretá ochrana v podobe zabezpečovacieho opatrenia.

52. Už vyššie bolo uvedené, že navrhovateľky osvedčili pravdepodobnosť nároku, a zo skutočností, uvádzaných v návrhu na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia, vyplývajú aj dôvody, z ktorých vyplýva obava, že by exekúcia ich nárokov mohla byť ohrozená.

53. Vzhľadom na to, že ani samotní odporcovia neuvádzajú pre svoje tvrdenie o nemožnosti nariadenia zabezpečovacieho opatrenia na ochranu občianskoprávneho nároku uplatneného v trestnom konaní žiadne dôvody, je potrebné posúdiť túto námietku, ako nemajúcu žiadny základ v ustanoveniach Civilného sporového poriadku, ani v ustanoveniach právnych predpisov vo všeobecnosti.

54. Pokiaľ sa v texte odvolania uvádza aj námietka, že pre odporcu v 1/ rade platí prezumpcia neviny, nariadené neodkladné opatrenie túto zásadu nijakým spôsobom nenaruša. Tak, ako nariadenie neodkladného opatrenia, či zabezpečovacieho opatrenia, neprejudikuje rozhodnutie súdu vo veci samej, tak ani nariadenie zabezpečovacieho opatrenia v predmetnej veci nie je rozhodnutím o vine, či nevine odporcu v 1/ rade.

55. Navrhovateľky osvedčili pravdepodobnosť svojho nároku v rozsahu, z ktorého je zrejmé, že nejde o zjavne bezdôvodný nárok, vyšší stupeň podozrenia, že odporcu v 1/ rade sa dopustil konania, z ktorého navrhovateľky vyvodzujú, svoje nároky na náhradu škody a na náhradu nemajetkovej ujmy, vyplýva zo skutočností, že na odporcu v 1/ rade bola, za skutky, z ktorých vyvodzujú svoje nároky, podaná obžaloba.

56. Vzhľadom na vyššie uvedené, navrhujú navrhovateľky, aby odvolací súd rozhodol o odvolaní odporcov tak, že potvrdí uznesenie súdu I. inštancie a prizná im náhradu trov konania.

57. K vyjadreniu navrhovateľiek sa vyjadrili odporcovia listom zo dňa 22.6.2023, kde uviedli, že pokiaľ ide o vyjadrenie k niektorým otázkam premlčania, k predloženej judikatúre (uplatňujúc zásadu prezumpcie neviny), na ktorú sa navrhovateľky odvolávajú, uvádzajú, že vo vzťahu k navrhovateľke v 1/ rade uplatnenie námietky premlčania neobstojí, nakoľko odporca v 1/ rade nijako nezavinil márne uplatnenie nárokov v riadnych lehotách vzhľadom na vyjadrenie, ktoré produkovala so svojím manželom v trestnom konaní. Po dovŕšení plnoletosti jej nič nebránilo, aby svoje práva a z toho vyplývajúce nároky uplatnila riadne a včas a nie až po 15., resp. 13. rokoch.

58. Vo vzťahu k navrhovateľkám v 2/ a 3/ rade odporca v 1/ rade svoje konanie vo vzťahu k nim popiera, a preto uplatnenie námietky premlčania okrem iných skutočností nemôže byť v rozpore s dobrými mravmi (znovu poukazujúc na zásadu prezumpcie neviny). Navyše podľa vyjadrenia I. J. a jej rodičov, v trestnom konaní, táto mala v 14. roku svojho veku údajne rodičom zanechať list, kde mala údajne informovať na správanie sa odporcu v 1/ rade. Zákonní rodičia v tomto smere neurobili žiadny krok.

59. V tomto smere poukazujú na uznesenie NS SR 1MCdo/8/2008 zo dňa 31.7.2009, kde sa okrem iného uvádza, že inštitút premlčania poskytuje východisko ako predísť, resp. riešiť situácie, kedy po dlhej dobe dochádza k uplatneniu nárokov. Uvádza sa tam, že v inštitúte premlčania sa premieťa pravidlo vigilantibus iura scripta sunt (zákony sú písané pre bdelych, teda pre tých, ktorí o svoje práva dbajú).

60. Majú za to, že v prípade uplatnená námietka premlčania nie je v rozpore s dobrými mravmi.

61. K otázke možného použitia zabezpečovacieho opatrenia uviedli, že ak sa raz navrhovateľky rozhodli svoje nároky uplatňovať v adhéznom konaní, nie je možné, aby iným návrhom svoje nároky zabezpečovali podľa civilného práva.

62. Samotné odporkyne poukazujú na uznesenie US SR I.ÚS 481/2019, kde sa uvádza, že v adhéznom konaní sa rozhoduje s použitím hmotného práva iného odvetvia, ale vždy s aplikáciou ustanovení Trestného poriadku.

63. Navyše svojím obsahom a povahou ide o zabezpečovacie opatrenie počas trestného konania, a teda, ak by o tomto opatrení (počas konania) rozhodoval iný sudca, ako ten, ktorý rozhoduje v trestnom konaní, išlo by o rozhodnutie vydané nezákonným sudcom, nakoľko o nároku na náhradu škody rozhoduje sudca Mgr. Boris Vittek. Aj z uvedeného dôvodu napadnuté rozhodnutie má vadu, ktorá spočíva v tom, že rozhodnutie vydal nezákonný sudca.

64. K vyjadreniu odporcov reagovali navrhovateľky prostredníctvom svojej právnej zástupkyne duplikou zo dňa 1.8.2023, kde zotrvali na svojich predchádzajúcich vyjadreniach.

65. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie podala oprávnená osoba (§ 359 a § 362 ods. 1 CSP), proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok prípustný (§ 355 ods. 2 a § 357 písm. d) CSP), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP), a že odvolatelia použili zákonom prípustné odvolacie dôvody, v medziach daných rozsahom (§ 379 CSP) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) preskúmal napadnuté rozhodnutie, ako aj postup súdu, a dospel k záveru, že odvolanie odporcov nie je dôvodné.

66. V zmysle § 344 Civilného sporového poriadku, ustanovenia o neodkladnom opatrení sa použijú primerane aj na zabezpečovacie opatrenie.

67. Zabezpečovacím opatrením súd zriaďuje na návrh záložné právo na veciach, právach alebo iných majetkových hodnotách dlžníka. Zabezpečovacie opatrenie slúži však len na zabezpečenie peňažnej pohľadávky veriteľa, ak je obava, že exekúcia bude ohrozená. Samotný výkon záložného práva môže nastať až po tom, ako bola pohľadávka právoplatne priznaná súdnym rozhodnutím. Záložné právo sa zriaďuje vydaním uznesenia o zabezpečovacom opatrení a vzniká až zápisom do príslušného registra. Zabezpečovacie opatrenie má prednosť pred neodkladným opatrením, ktoré súd nariadi iba za predpokladu, že sledovaný účel nemožno dosiahnuť zabezpečovacím opatrením.

68. Z vyššie uvedeného vyplýva, že dôvodom na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia je zabezpečiť reálnu vykonateľnosť súdneho rozhodnutia zriadením záložného práva. V prípade zabezpečovacieho opatrenia slúžiacemu zamedzeniu obavy z ohrozenia exekúcie potom zabezpečením reálnej vykonateľnosti súdneho rozhodnutia treba rozumieť opatrenie spôsobilé odvrátiť stav, pri ktorom by v dôsledku možného počínania z rozhodnutia povinnej osoby, čo aj obvykle v súčinnosti s inými osobami stojacimi mimo okruh strán konania v konkrétnej veci, mohlo dôjsť buď k úplnému vylúčeniu možnosti osoby z rozhodnutia oprávnenej úspešne sa domôcť núteného splnenia uloženej povinnosti, alebo prinajmenšom k podstatnému sťaženiu prístupu oprávneného k uplatneniu takejto možnosti (oboje za predpokladu, že navzdory existencii vykonateľného rozhodnutia povinný odmietne uloženú povinnosť splniť dobrovoľne). Existencia takejto obavy nie je síce prítomnou vždy, na jej prítomnosť však nemožno usudzovať iba z vyvíjania povinných aktivít týkajúcich sa či už jeho majetku v smere zbavenia sa ho alebo iných faktorov podmieňujúcich schopnosť splnenia povinnosti, o ktorú v konaní ide, ale i v širších súvislostiach. Tými vo vzťahu k majetku spôsobilému na uspokojenie pohľadávky tvoriacej predmet sporu treba rozumieť predovšetkým otázku existencie iného majetku povinného, než toho majúceho byť dotknutého zabezpečovacím opatrením, teda konkrétne aj vyhodnotenie, či po naplnení hrozacej obavy zbavenia sa povinným nejakého majetku, tomuto ostane ešte nejaký iný majetok, ktorý by bol spôsobilý samostatne poslúžiť potenciálnemu exekučnému vymoženiu prisúdenej pohľadávky. V prípadoch nakladania s vlastníckym právom k nehnuteľnostiam totiž treba zobrať do úvahy predovšetkým to, že ak by povinný už urobil právny úkon smerujúci k zbaveniu sa vlastníctva, nie je tu prakticky žiadny efektívny prostriedok schopný zabrániť, aby došlo aj k evidencnej zmene vlastníckeho práva v príslušnej evidencii (v katastri). Práve preto robenie púhych faktických úkonov smerujúcich k prevodu vlastníctva nemá na potrebu nariadenia zabezpečovacieho opatrenia zásadný vplyv, aj keď robenie takýchto úkonov je na druhej strane nepochybne dostatočným svedectvom záujmu nakladať s vecami.

69. Dokazovanie v konaní o nariadenie zabezpečovacieho opatrenia nie je dokazovaním v rozsahu vyžadovanom v základnom konaní, pretože to je pojmovo vylúčené. Toto dokazovanie preto teória práva označuje ako osvedčovanie. Na rozdiel od dokazovania, osvedčovanie znamená, že súd prostredníctvom označených dôkazov zisťuje najvýznamnejšie skutočnosti dôležité pre rozhodnutie

o návrhu na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia. Pri ich zisťovaní súd neprihliada a ani nemusí prihliadať na všetky procesné formalities, ako je to pri riadnom procesnom dokazovaní, čo pre krátkosť času zvyčajne ani nie je dobre možné. Výsledkom takého postupu je to, že osvedčované skutočnosti sa súdu so zreteľom na všetky okolnosti prípadu javia ako nanajvyš pravdepodobné. Aj v tomto konaní sú strany povinné označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení (§ 149 a nasl. CSP), pričom súd je povinný s nimi postupovať v úzkej súčinnosti. Všetky zásady dokazovania platné v civilnom procese sa však nemôžu uplatniť v celej šírke s ohľadom na potrebu poskytnutia rýchlej a účinnej ochrany práv prostredníctvom vydaného zabezpečovacieho opatrenia. Na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia je nevyhnutné, aby strana osvedčila potrebu nevyhnutnej ochrany jej práv a právom chránených záujmov a tiež je splnená zákonná podmienka nariadenia zabezpečovacieho opatrenia, ak sa osvedčí alebo preukáže dôvodná obava z ohrozenia exekúcie. Pre úspešnosť návrhu na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia je tak potrebné, aby boli aspoň osvedčené (teda nemusia byť nepochybne preukázané) základné skutočnosti potrebné pre záver o pravdepodobnosti nároku, ktorému sa má poskytnúť jeho prostredníctvom ochrana, ale i osvedčenie, že je daná obava, že exekúcia bude ohrozená. Pre rozhodnutie súdu o zabezpečovacom opatrení je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie.

70. Z obsahu spisového materiálu vyplynulo, že na odporcu v 1/ rade bola podaná obžaloba, ktorá je prejednávaná na Okresnom súde Prešov pod sp.zn. 4Tk/1/2022, kde je odporca v 1/ rade obžalovaný z obzvlášť závažného zločinu sexuálneho zneužívania podľa ustanovenia § 201 ods. 1, ods. 2 písm. a), písm. b), ods. 3 Trestného zákona, pokračovacieho prečinu ohrozovania mravnej výchovy mládeže podľa ustanovenia § 201 ods. 1 písm. a), ods. 3 písm. a) Trestného zákona a zo zločinu výroby detskej pornografie podľa ustanovenia § 368 ods. 1 Trestného zákona. Konanie nie je doposiaľ právoplatne skončené. V predmetnej trestnej veci vystupuje päť poškodených, medzi nimi i navrhovateľky v 1/ až 3/ rade. Navrhovateľky si voči odporcovi v 1/ rade uplatnili právo na náhradu škody, a to nemajetkovej ujmy a škody na zdraví, ktoré boli vyčíslené znalkyňou z odvetvia psychiatrie. Súčasne z návrhu vyplýva, že navrhovateľkám nie je známy žiadny ďalší významný majetok odporcu, z ktorého by prípadnú, súdom priznanú náhradu škody, bol spôsobilý uhradiť. Odporca v 1/ rade sa súčasne v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie nachádzal v Ústave na výkon väzby v Prešove, a teda nebol si spôsobilý zabezpečiť z dôvodov obmedzenia osobnej slobody výkonom práce príjem na svoje živobytie. Odporkyňa v 2/ rade je z titulu bezpodielového spoluvlastníctva manželov bezpodielovým spoluvlastníkom nehnuteľnosti - bytu, ku ktorému bolo zriadené záložné právo nariadením zabezpečovacieho opatrenia.

71. Na základe vyššie uvedeného odvolací súd dospel k záveru, že pre účely nariaďovania zabezpečovacieho opatrenia boli dostatočným spôsobom osvedčené pohľadávky navrhovateľiek voči odporcom, aj keď doposiaľ nebolo právoplatne rozhodnuté a rovnako bola osvedčená obava, že exekúcia bude v prípade úspechu navrhovateľiek ohrozená, nakoľko je potrebné vziať do úvahy, že v prípadoch nakladania s vlastníckym právom k nehnuteľnostiam, pokiaľ povinná osoba už urobí úkon smerujúci k zbaveniu sa vlastníctva, nie je tu prakticky žiaden efektívny prostriedok schopný zabrániť, aby došlo aj k evidencnej zmene vlastníckeho práva v katastri nehnuteľností. Práve preto robenie púhych faktických úkonov smerujúcich k prevodu vlastníctva nemá na potrebu nariadenia zabezpečovacieho opatrenia zásadný vplyv. Odvolací súd dospel k záveru, že navrhovateľky riadne špecifikovali svoje pohľadávky doložením fotokópií časti trestného spisu Okresného súdu Prešov, sp.zn. 4Tk/1/2022, pričom s prihliadnutím na výšku pohľadávky nie je zjavný nepomer týchto pohľadávok k hodnote nehnuteľností, vo vzťahu ku ktorým má byť zriadené záložné právo.

72. Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie podľa § 387 CSP potvrdil ako vecne správne.

73. K odvolacej námietke odporcov týkajúcej sa premlčania pohľadávky, pre ktorú je zriaďované zabezpečovacie opatrenie, odvolací súd uvádza, že v konaní o nariadení zabezpečovacieho opatrenia sa nerieši podstata uplatnenej pohľadávky, pretože v zmysle § 343 ods. 3 CSP výkon záložného práva môže nastať až po tom, ako bola pohľadávka právoplatne priznaná súdnym rozhodnutím. K uplatneniu premlčacích námietok teda môže dôjsť v konaní vo veci samej, kde sa bude posudzovať oprávnenosť uplatnených pohľadávok zo strany navrhovateľiek v 1/ až 3/ rade. Takéto konanie v súčasnosti prebieha ako adhézne konanie v trestnej veci odporcu v 1/ rade. K tomuto odvolací súd poukazuje na rozhodovacia činnosť Ústavného súdu SR, a to uznesenie Ústavného súdu SR pod sp.zn. IV.ÚS 307/2020 z 23.6.2020, publikované v Zbierke nálezov a uznesení ÚS SR pod č. 68/2020,

v ktorom ústavný súd uviedol: „Námietku premlčania je možné účinne uplatniť pred súdom spravidla len v konaní vo veci samej. Komplexné posúdenie, či došlo v konkrétnom prípade k premlčaniu výkonu záložného práva a k jeho právnym následkom vyplývajúcim zo zákona, je spojené so zistením časového vymedzenia plynutia premlčacej doby, účinnosti vznesenia námietky (na súde alebo inom orgáne), premlčateľnosti práva (kvalifikovaný predmet premlčania). S uvedenými predpokladmi premlčania sú spojené aj ďalšie právne otázky, ako prerušenie, spočívanie, neskončenie alebo nezačatie plynutia premlčacej doby, ktoré si obvykle vyžadujú viac, ako len osvedčenie rozhodujúcej skutočnosti v konaní o neodkladnom opatrení.“ Z uvedeného judikovaného názoru ústavného súdu teda vyplýva, že posúdenie premlčacej námietky je možné riešiť v konaní vo veci samej.

74. K odvolacej námietke odporcov, týkajúcej sa nemožnosti nariadenia zabezpečovacieho opatrenia v civilnom sporovom konaní vo vzťahu k nároku na náhradu škody, ktorý bol uplatnený v adhéznom konaní v rámci trestného konania zo strany poškodených (navrhovateľiek v 1/ až 3/ rade) odvolací súd uvádza, že sa s takýmto právnym posúdením veci zo strany odporcov nestotožňuje.

75. Podstata uplatneného nároku zo strany navrhovateľiek v 1/ až 3/ rade má občianskoprávny základ, jedná sa o nárok na náhradu škody na zdraví a nárok na náhradu nemajetkovej ujmy. Je nesporné, že uvedené uplatnené nároky majú občianskoprávnu povahu. Pre zjednodušenie prístupu k spravodlivosti Trestný poriadok umožňuje zrýchlenou formou priznať poškodeným z trestného konania v adhéznom konaní v rámci hlavného trestného procesu aj tieto občianskoprávne nároky. Súčasne však, keďže sa jedná svojou povahou o občianskoprávne nároky, pre poškodené (v tomto prípade navrhovateľky v 1/ až 3/ rade) zostáva zachovaná možnosť uplatniť si svoje nároky aj využitím všetkých ostatných právnych prostriedkov, ktoré im právny poriadok SR priznáva, vrátane uplatnenia návrhov, resp. žalôb, podľa Civilného sporového poriadku. Prebiehajúcim trestným konaním nijakým spôsobom nie sú vylúčené z aktívnej vecnej legitímácie v civilnom sporovom konaní. Je teda voľbou navrhovateľiek, či si svoje nároky uplatnia v trestnom konaní v rámci nároku na náhradu škody alebo zvolia iný právny postup.

76. K tomuto odvolací súd uvádza, že hoci v trestnom konaní pre účely adhézneho konania sa používajú hmotnoprávne ustanovenia občianskeho práva, v trestnom konaní sudca nemá možnosť nariadenia zabezpečovacieho opatrenia v zmysle Civilného sporového poriadku, a preto je podľa názoru odvolacieho súdu možné nariadiť zabezpečovacie opatrenie v civilnom sporovom konaní. Trestný poriadok pozná príkaz na zaistenie majetku, resp. aj iné právne inštitúty, ktoré však majú rozdielny procesný postup a aj rozdielny procesný cieľ pre účely trestného konania. Tieto inštitúty však nepriznávajú pre poškodených porovnateľný rozsah subjektívnych procesných práv, keďže voči príkazom nie sú prípustné v trestnom konaní opravné prostriedky.

77. Z ustálenej rozhodovacej praxe súdov (napr. Krajský súd Žilina uznesenie pod sp.zn. 7Co/86/2022 zo dňa 7.6.2022) vyplýva, že je možné pre účely uspokojenia nárokov poškodených vystupujúcich v trestnom konaní, kumulatívne nariadenie zabezpečovacích opatrení v civilnom sporovom konaní za súčasného zaistenia totožných nehnuteľností príkazom prokurátora, resp. súdu v trestnom konaní. V posudzovanej veci príkaz na zaistenie nehnuteľnosti v trestnom konaní ani vydaný nebol.

78. K odvolaciemu dôvodu uplatnenému odporcami podľa § 365 ods. 1 písm. c) CSP, v ktorom namietali, že vo veci rozhodoval nezákonný sudca, keďže vo veci mal rozhodovať trestný sudca Okresného súdu Prešov, touto námietkou sa odvolací súd nezaoberal, keďže bola podaná po uplynutí lehoty v zmysle § 365 ods. 3 CSP až v zaslanej replike dňa 22.06.2023.

79. Podporne v tomto smere odvolací súd poukazuje na uznesenie kompetenčného senátu Najvyššieho súdu SR a Najvyššieho správneho súdu SR pod sp.zn. 1SKomp/6/2021 zo dňa 8.12.2021, v ktorom sa riešila otázka možnosti nariadenia neodkladného opatrenia vo veciach, ktoré svojou povahou patria do správneho súdnictva v civilnom sporovom konaní. Kompetenčný senát uviedol, že: „Pri posudzovaní otázky, či konanie o neodkladnom opatrení má patriť do právomoci civilného súdu alebo správneho súdu alebo iného orgánu verejnej moci, tak nie je rozhodujúca povaha samotného hmotnoprávneho vzťahu, na ktorého ochranu má navrhované neodkladné opatrenie slúžiť, ani navrhovaný obsah samotného neodkladného opatrenia. Rozhodujúce je, že neodkladné opatrenie je procesný inštitút upravený Civilným sporovým poriadkom, o ktorom rozhoduje vždy okresný súd (§ 324 ods. 2 CSP). Naopak Správny súdny poriadok neupravuje ani neodkladné opatrenie, ani podobne široký prostriedok dočasnej

ochrany účastníka. Správne súdy tak nemajú právomoc konať o neodkladnom opatrení podľa § 324 a nasl. CSP.“ Uvedené závery je možné analogicky aplikovať aj na vzťah medzi civilným sporovým konaním a trestným konaním na situáciu, kde v trestnom konaní adhéznom o nároku na náhradu škody nie je možné využiť nariadenie zabezpečovacieho opatrenia podľa Civilného sporového poriadku, a preto je na jeho nariadenie vždy príslušný sudca okresného súdu, určený podľa rozvrhu príslušného súdu pre prejednanie a rozhodovanie civilných vecí.

80. O nároku na náhradu trov konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 CSP a § 255 ods. 1 CSP a vo veci v celom rozsahu úspešným navrhovateľkám priznal proti odporcom úplný nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

81. Senát krajského súdu uvedené uznesenie prijal pomerom hlasov 3:0, teda jednohlasne.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom.

Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).